

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

2. De requisitis ad prorogationem Iudicis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

11. Sunt tamen casus quidam, quibus Clericus coram iudice laico conveniri potest, & è contra laicus coram Ecclesiastico. Atque in primis Clericus coram laico, si sit vasallus laici, & de feudo controversia oriarur, coram domino feudi vel partibus curiæ conveniri debet, *c. Ex transmissio 6. cum e. 3. seq. b. t. Gaill. 1. Observat. 37. Martia 4. p. Dist. 11. n. 75.* Idque ratione directi domini, quod penes ipsum dominum est; & quia natura causæ ad se personam trahit, non è diverso.

Secundò, si prima tantum confusa sit iniurius, aut in minoribus Ordinibus constitutus, aut conjugatus, secundum tamen dispositionem & formam Concilii Trid. Sess. 23. c. 9. *De reformat. juncto c. unico De Clerico conjugato in 6. Gutierrez Pract. quæst. civil. lib. 1. qu. 7.* vel si bigamus sit, *c. unico De bigamia in 6.* aut jaculatoriam artem per annum exercuerit, vel saltem ea de re ter monitus non recipuerit; nam hoc casu omni privilegio clericali exiuit, *c. unico De vita & honest. Cleric. in 6.* sicut & is, qui in assassinatus crimine deprehensus est, *c. 3. De homicidio in 6.*

12. Si diverso laicus, multis casibus secundum Canones subicitur Judici Ecclesiastico, ut si possideat & detineat res Ecclesiæ, vel Clerici, *c. Si Clericus 5. h. t.* si rapuerit vel in vaserit res Ecclesiæ, *c. Cum sit generalis 8. eod.* si jus aliquod Ecclesiasticum usurpet, *c. Conquestus 16. eod.* Idem si Judex laicus desit officio suo in administranda Justitia, potest laicus trahi ad Judicem Ecclesiasticum, *c. Licet 10. e. Ex tenore 11. eod.* Denique miserabilis persona, veluti pupillus, aut vidua, ut de possessione dejecta potest coram iudice Ecclesiastico agere ad possessionem suam recuperandam, *c. Ex parte 15. eod.* Alias secundum regulam cogitur, sequi forum rei, *d. c. Ex tenore h. t.*

Ubi autem dubium est, an vocatus de foro seu jurisdictione sit vocantis, tenetur hic comparere, & incompetentiam Judicis allegare: tum Judex ipse æstimabit, an sit suæ jurisdictionis, an alienæ, *l. Si quis ex aliena D. De judiciis, c. 1. c. Cum persona inf. de privilegiis Vide inf. §. 3. n. 7.*

§. II.

De requisitis ad prorogationem Judicis,

1. *Et debet prorogatio in iudicem, qui habeat jurisdictionem.*

2. *Et quidem ordinariam non delegatam.*

3. *Consentiente utroque, & renuntiantis & adversario ejus.*

1. **V**T tamen prorogatio jurisdictionis in iudicem non suam substat, necessum est, ut is habeat jurisdictionem, sufficientem ad cognitionem & decisionem causæ quæ interligantes vertitur: ut, si causæ sit spiritualis, jurisdictionem habeat spiritualem, si criminalis, non solum possit de causâ civili cognoscere, sed etiam de causâ criminali, criminaliter intenta, habeatque potestatem crimina coercendi. Alioquin non tam esset jurisdictionis veteris prorogatio, quam novæ collatio, quæ non est in potestate privatorum, *l. Privatorum Cod. De jurisdic. em. ludic.*

2. Secundò, Jurisdictio, quæ prorogatur, debet esse ordinaria, non delegata: nam cum jurisdictio delegata non sit ipsius delegati, sed delegantis propria, *l. 1 §. fin. l. Et si Prætor D. De jurisdic. ejus cui mand. est jurisd.* non potest ultra personas, in instrumento delegationis expressas, de ipsarum consensu prorogari, *c. P. & G. sup. De officio Iud. deleg. nisi intercedat delegantis consensus, Panormit. ibid. Quamvis mandata alicui jurisdictioni ad certum diem vel tempus, possit de communi partium consensu prorogari, *c. De causis sup. eod. l. 2 §. sed si Iudex D. de judiciis.* Quemadmodum etiam Judex ad certam usque summam judicare iustus, potest de re majoris minorisve quantitatis judicare, si partes consentiant, *d. l. 2 §. 1. l. Inter convenientes, 28. D. Ad municipalem* sive is Judex sit ordinarius, sive delegatus, Accurs. *md. l. 1.* quia diversitas quantitatis nõ inducit diversitatem jurisdictionis. Similiter Judex, iustus de causâ sibi commissa certo loco cognoscere, potest alio loco de ea cognoscere, si partes expresse consentiant, *c. Statutum §. in nullo De rescriptis in 6.* dummodò, si Ordinarius fuerit intra fines sui territorii de ea cognoscat.*

3. Tertio, Utriusque, & renuntiantis foro suo & adversarii, intervenire debet consensus, *l. 2. D. De judiciis, l. 2. Cod. De jurisdic. em. Lud.* qui tamen sufficit tacitus, *arg. d. l. 2. D. de judiciis, Bart. in d. l. 1. D. eod. tit.* Et eorum, qui de jurisdictione incompetentis Judicis proroganda convenerunt, potest alter, altero invito, recedere ab ea conventionione, re adhuc integra, *l. Si conve-*

R

conve-

convenire D. De jurisd. cenſetur verò hic res integra, ſi citatio nondum ſit emiſſa, arg. d. l. Si convenire: licet Accurſ. Bart. Alexand. Joſan, ibid. velint demum per litiſt conſtationem deſinere eſſe integram. Cæterum non eſt neceſſarium ad hanc prorogationem, ut ipſius Judicis prorogati conſenſus interveniat, d. l. 2. in princip. verſic. convenire.

Denique non vitetur in Judicem incompetentem conſentire, qui apud eundem Judicem actionis genus ſibi edi deſiderat, l. Non videtur 33. D. De judiciis.

§. III.

De Citatione ſeu in jus vocatione.

1. Citationis neceſſitas.
2. 3. Quid ſit Citatio; & diſtinctionem Realem ac Verbalem.
4. Item in Simplex & Peremptoriam.
5. 6. Requiſita: ut fiat ad inſtantiã partis & mandato Judicis.
7. 8. Ut contineat nomen & cognomen Judicis; ac citari: & cauſam.
9. Item locum judiciis.
10. Et diem certum, quo citatus compareat.

1. **S**ppoſita jurisdictione & competentia Judicis, principium inſtituendi judicii ſumitur à Citatione ſeu in jus vocatione, e. Quoniam contra inf. D. probat Clement. Paſtoralis De re judicata. Gaill. 1. Obſervat 50 ad eò neceſſaria, quo ad abſentem, ut nullatenus omitti poſſit, d. Clement. Paſtoralis Nam cum ea ad deſenſionem ſpectet, juris eſt naturalis: imò ſecundum aliquos divini; inducitur, quando Deus citavit Adamum poſt peccatum commiſſum, dicens, Adam ubi eſt? Gen. 3. quos refert Calvolus in Praxi §. Citatio conclus. 1. Et id eò, ea omiſſa, judicium redditur nullum, e. Eccleſia ſup. De conſtitut.

2. Citatio autem actus eſt legitimus, quo quis mandato Judicis, juris experiundi cauſa in judicium vocatur. * 3. Eſtque vel realis, vel Verbalis. Illa per manus iniectionem & apprehenſionem perſonæ citandæ: Hæc aut privatim per apparitorem, vel literas, aut publicè per præconem, tubam, campanam, aut edictis propoſitis, fieri ſolet, l. 8. Cod. Quomodo & quando Iudex & c. de qua plenè Felin in cau. Quoniam frequenter §. porro inf. Vi licet non conſtituta & c.

Edictali citationi tunc locus eſt, quando aliàs quis citari nequit: ut ſi locus non ſit tutus, ſi non proprii ſit territorii, ſi remotus aut varius, ubi citandus moratur, vel ſi ipſe citandus ſit vagabundus, aut impediatur: quo min⁹ ad ſe citatio verbalis vel per litteras pervenire poſſit, Menoch. remedio 8. quaſt. 13. recap. poſſeſſ. n. 113. & ſeqq. Si item contradicitor ſit incertus, & citentur omnes in genere, quorum intereſt: vel ſi incerti ſint creditores defuncti, & volens adire hæreditatem ſuſpectam, cupiat facere inventarium: vel ſi agatur de materia diffamationis, Mench. d. locon. 121. & ſic de aliis ſimilibus.

4. Rurſus Citatio vel eſt Simplex vel Peremptoria. Simplex eſt, quæ citatum non autè contumacem conſtituit, quàm ſi tertio & juſto, non minus decem dierum, intervallo, utriusque in civilibus, facta ſit l. Tres denuntiationes Cod. Quomodo & quando Iudex & c. l. Et tertium & ſequens. D. De judiciis.

Peremptoria eſt, quæ ſimplices citationes ita perimit, ut in jus vocatum, ſi præſinita die non comparuerit, contumacem conſtituat, d. l. Et tertium & l. Nonnunquam D. De judiciis: Et quamvis antea per intervallum, ad minus decem dierum, ſingula edicta peremptoria citatione impetrari deberent, l. Per intervallum D. & l. Properandum Cod. de judiciis: tamen hodie ſingulis edictis neceſſarium eſſe intervallum triginta dierum, conſtat ex Aut. qui ſemel Cod. Quomodo & quando Iudex & c. ita tamen, ut Iudex pro qualitate perſonæ temporis, loci, aliisque ſimilibus circumſtantiis, & edictorum numerum & eorundem intervalla, neceſſitate poſtulate, augere ac diminuere valeat, d. l. Nonnunquam in fine D. De judiciis, e. Conſultus in fine ſub. D. officio delegati c. 1. inf. De feriis. Unde & poſt peremptorium edictum abſens ex benignitate Judicis citari poteſt, Et poſt peremptorium D. De judiciis.

5. Ut autem Citatio ſit legitima, plura requiruntur. Primò, ut fiat ad inſtantiã partis dum agitur inter duos litigantes: maxime citatio ad ſententiã, niſi Iudex videret perire inſtantiã, qui tum ex officio poſſet citare, Maranta 6. Spec. in verbis, citatio rectè conſpiciatur n. 115. & ſeq.

6. Secundò, ut fiat mandato Judicis competentis, ſive Ordinarii ſive delegati; alias citatum